

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
5 februarie st. v.
17 februarie st. n.

Esc în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 6.

ANUL XXV.
1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Neghinița.

— Poveste. —

Era odată o babă, bătrână, bătrână și abia zăria de bătrână ce eră, și mâinile îi umblau la cio-
rap, ér în gândul ei se rugă lui Dumnezeu s'o
dăruiescă cu un copil, căci n'avea decât pe un-
chiașul ei. Și unchiașul, colo, colo, ba la pă-
dure, ba la arie, ba la tîrg, ér baba sta singură
eue, că totă diulica i-ar fi țiuit tăcera în fundul ure-
chilor decă n'ar fi strînutat și n'ar fi tușit câte-odată.
Ba une-ori, ca să-și mai ție de urît, tot ea vorbiă și
tot ea răspundea și rîdea, ea de ea, ca și cum ar fi
ris ea de alt-cineva.

Și bătrîna înșiră ochiurile pe cărlige, da din cap
și vorbiă.

— Ei, ei, cât n'ar plăti un flăcău la bătrînețele
nostre.

— Căt, de căt?

— Ihi, ihi, mult de tot!

— Adică, ce, nu te-ai mulțami și c'o fată mare?

— Ba ce să dîc, bine ar fi ș-o fată.

— Da, dar la fată vrê zestre.

— S'ar găsi, că eu și unchiașul avem ce ne
trebuie și nu ne trebuie mult, trei coți de pânză albă
peste nasul fiecăruia și câte un cosciug, ér boii mo-
șului, ér plugul moșului, ér casa moșului și a babei,
tôte ar fi ale fetei.

— Bine mătușă, bine, dar de unde și fată? Tu
nu șei că copacii uscați nu mai dau dela rădăcină.

Și bătrîna începî să riđă și să ofteze: hi, hi,
hi, of, ooo!

— Ei, tôte se întorc și apele se întorc dela
Dumnezeu, numai tineretele ba. Ce nu e la timp, nu
mai e nici odată! M'aș mulțami eu și pe un prichin-
del de băeat până la mijloc.

— Ba te-ai mulțami și p'o codană care, tu să
nșiri și ea să deșire, tu să cerni și ea să risipescă,
tu să pui de mămăligă și ea să restôrne căldarea pe foc.

— Decă e p'asă, m'aș mulțami și p'un copil căt
ghemul, numai să aud în casă »mamă«, că mult e
pustie când ușa se închide peste doi bătrîni.

— Dar decă ar fi mai mic?

— Fie și mai mic. Și bătrîna începî să riđă.

— Ce neródă!

— Ba neródă, nu glumă!

— Dar decă ar fi căt un bob de mazere?

Și tocmai când da bătrîna capul peste cap de
ris, odată tresări, căci de după ușe s'auđi un glas
ascuțit, tare și înțepat:

— Dar decă ar fi căt o neghinița?

Bătrîna se uită, se uită, și începî să se inchine.
— Bine, bine, dîse acelaș glas, ved eu că nu-ți
trebuie copii.

Baba își luă înima în dinți și dîse:

— Ba îmi trebuie, dar unde ești și cine ești?

— Cine sînt? Eu sînt *Neghinița*, gândul lumei;
de mic ce sînt pîtrund în urechile ómenilor și le
ascult gândul. Adineori eram în urechia ta cea dréptă,
apoi am trecut în cea stîngă, ș-am ris de m'am pră-
pădit când am vedut ce-ți trece prin minte . . .

Baba se rușină; plecă ochii în jos și dîse:

— Ei, aș? ce mi-a trecut? Nimic.

— Nu e adevêrat, respunse Neghinița riđend,
omul vorbeșce mai puțin decăt gîndeșce. Decă nu-ți
șoptiam eu că copacul uscat nu mai dá dela rădă-
cină, cine șcie ce-ai mai fi spus.

Baba se făcu ca para focului.

— Deu așă, nu te rușină, mamă, nu deu. Așă e
omul. Când e mic, face nebunii fiind că e mic; când
e la tinerete, face nebunii fiind că e tînêr, ér la bă-
trînețe se gîndeșce la nebunii, fiind că nu le pôte
face.

Bătrîna perdî sfiala și răbdarea și se restî căt
putî:

— Neghinița, gândul lumei, ci tacă-ți gura din
pécate și vin să te ved.

Și pe loc s'auđi un țîșt ca de lăcustă și un bî-
ziit ca de albină și bătrîna simți pe mână o pică-
tură caldă.

— Ecâte-mê și eu!

Biată femeie făcu niște ochi mari, căt tôte di-
lele, și de ce vedî pe mână se minună, că cerul de
i s'ar fi deschis nu s'ar fi minunat mai mult.

Neghinița rîdea și eră frumos ca o pétră scumpă;
și eră mic căt o neghină; și avea niște ochișori ca
doue schinte albastre, și niște mâni și picioare ca
niște firîșore de păějăn.

Și bătrîna dădu să-l sărute. Neghinița țîșt pe
nas, țîșt ér pe mână.

— Incet mamă, incet, că me strivești, dîse Ne-
ghinița.

— Să te sărut că mult îmi umpli casa cu dra-
goste când îmi dîci mamă.

— Incet, mamă, să nu me sorbi, respunse Ne-
ghinița.

Și-l sărută, apoi, minunată, îl întrebă:

— Cum mănânci tu Neghinița al maichii?

— Eu, eu me satur din fum, și până acum am
măncat la mese împêrâtești, fără să șcie nimeni. Și
ce-am mai ris când ceialalți tremurau inaintea îm-
pêraților, ér eu me plimbam prin urechile lor și le
aflam gândul.

— E bine de ei, Neghiniță, mamă?

— Aș, binele focului. Săracii mor de fîme,  r ei mor de m ncare. De săraci e reu că n'au cui să poruncesc ,  i de ei e reu că trebuie să poruncesc  la mulți. Pe ceialaltii  meni când ii minți te ia de guler  i te judecă, judecată drept , pe ei ii minți  i dau din cap; ba  i mai  i, șciu că-i mint  i tac  i inghit  i n'au ce face, ca să nu se strice trebile imp r ției.

— Dar bine, Neghiniță mamă, ție ii trebuie un an ca să umbli c t altul umbl  intr'o  i.

— Da? aș  g ndeșci tu? Ei, nu e aș  de loc. Eu me pui pe p nza ușor  a unei adieri,  i plutesc ca pe apă;  i me ml diu pe adiere ca pe valurile mărei, in jos, apoi in sus, in sus,  i intrec pasul omului; ba uneori, subt de v nturi, intrec r ndunelile, par c' ș fi o s g t  de argint sc pat  dintr'un arc intins.

 i baba  r il sărută de bucurie, că dob ndise  i ea un copil c t o neghiniță, Neghiniță gândul lunei.

— Ce bucurie pe unchiașul meu,  ise b tr na, când o afl  că are un copil ca tine. Diser  o să se imbete de bucurie.

— Ba e vorbă, raspunde Neghiniță, eu vreu să văd pe tata acuș, acuș, acușic.

 i b tr na când auzi cuv ntul »tată« se bucură, bucuria moșului.  i nu putu in nici-un chip să oprESC  pe Neghiniță din cale.  i ii  ise:

— Aria moșului este departe, c t vezi cu ochiul mai departe, pusă p'un deal mare  i intins. Unde-i ved  șese cai murgi, trep d nd gr ul copt, acolo să te opreșci, că dai peste unchiașul babei.

Dar cum ii deschise ușa, Neghiniță se arunc  cu m nile intinse  i cu picioarele deșchise, ca intr'o apă, intr'o undă de adiere.  i alunecă ca un strop de lumină intr'o mare albastră.

Pe drum int lni o cired  de vaci  i numai de minuniciu ce er , se dete afund intr'o urmă de vacă  i incepu să strige:

— Măi v cari, m i, viniți de me sc teți din prăpastia ad ncului, din inima p m ntului, că ve fac pe voia g ndului!

V carii alergară cu b tele ferecate  i se luară după glas, până deteră peste Neghiniță. Dar unul, mai reu  i mai prost, dintre ei, vru să-l strivESC  cu piciorul  i-și repeđi c lc iu din b erile inimei. Neghiniță țist  i sări al torea,  r v carul lovind cu sete p m ntul, iși scriinti piciorul  i incepu să se vaete. Ceialaltii atunci incepur  cu măciucile,  i cum izbi  rem nea cu o jumătate in mână,  r cealaltă se ducea zb rn ind.

— Nu ve păziți vacile, cum ve păziți mințile, le  ise Neghiniță  i d ndu-se v ntului plecă riđ nd,  i ved nd că v carii se minunau, inchin ndu-se mai  ise:

— Cruce lată, minte ingust , urechi de văcar, urechi de măgar.

 i când ajunse la unchiașul babei  i i se sui pe nas ca să-l ved  mai bine, unchiașul se bucură dar nu c t bucuria babei  i Neghiță se intrist . Dar ca să s'arate grozav,  ise unchiașului:

— Nu c t  că s nt mititel. Calul nu e mai mare dec t copilul  i-l incalc  copilul? bivolul nu e mai mare dec t omul,  i-l injug  omul? munții nu sînt mai mari dec t oile,  i-i pasc turmele? p m ntul nu e mai mare dec t ferul plugului  i-l despice ferul plugului? codrul nu e mai mare dec t un topor  i toporul il culcă la p m nt? Tu nu ești mai mare dec t mine  i te-a ostenit murgii in arie. Ea să veđi cum ii dau eu la arie, fără bicu, fără nimic.

 i unchiașul minunat il duse la arie. Cum ajunse, Neghiniță, sări p'un cal  i incepu să strige: hi, h i, hi, h i;  i ciupeșce pe unul  i ciupeșce pe altul; caii

inception să fugă, dar ce fugă, par c' r fi avut doueđeci de bicie pe șalele lor.  i pe c nd se cruci  moșul, ec   i un negustor care trecea la scaunul imp r ției.

— Moșule, ii  ise negustorul, cine-ți mână caii aș  de grozav, că eu auđ hi-h i, hi-h i,  i nu văd pe nimeni?

— Ei tată, raspunde moșul, m'a dăruit Dumnezeu cu un copil c t o neghină, dar cu mintea c t  cece ca mine  i ca dta.

Neghiniță opri caii; sări in palma unchiașului,  i pe loc ce-l vedu negustorul, se g ndi să ducă imp ratului aș  minune.

— Moșule, ii  ise negustorul, ii dau o pungă de bani pe el.

Neghiniță intră in urechia moșului  i ii șopti ce să  ic   i moșul  ise cređ nd că dela el  ice:

— Tu care vinđi  i cumperi, ai cumpărat vr'un suflet cu o pungă de bani?

— Iți dau doue.

 i  r moșul, după Neghiniță:

— Doue punđi, pentru un suflet?

— Iți dau  cece.

Moșul ing lbeni  i abia  ise,  r după șopta lui Neghiniță:

— Suflete se d ruesc Domnului  i se v nd ne-curatului.

— Iți dau doueđeci.

 i moșul, c lc nd in gura lăcomiei, tacu, cu t te șoptele bietului Neghiniță.  i Neghiniță ved nd at ta lăcomie, tot el ii șopti moșului »fie!«  i moșul  ise:

— Fie!

 i bătu palmă in palmă cu negustorul. Toemela se făcuse. Negustorul plăti pungile  i lu  pe Neghiniță care se dete v ndut de bună voce.  r când negustorul plecă, Neghiniță strig  moșului:

— Tu ai fost să n'ai copii,  r biata babă nu.

 i ec  tomcai imp ratul er  la mare  i la grea povață cu toți cărturarii pentru secetă  i molimă. Când negustorul ii spuse că are un copil c t o neghină, imp ratul remase inm rmurit,  r inv țații imp r ției c scar  ochii mari  i se traseră de bărbile albe  i lungi.

— Nu se p te, măria ta, aș  ceva nu scrie la carte.

— Ba se p te,  ise Neghiniță, sărind pe m sa sfatului, că multe se pot  i nu stau in cărți, —  i mult mai multe s nt altfel de cum sînt ticluite din condeiu.

 i după ce se minunară c t se minunară, incepu sfatul,  r Neghiniță se sui pe m na imp ratului, apoi pe umăr, apoi in creșcetul capului  i d'acolo  ise riđ nd:

— Inv t , imp rate, măria ta, că cei mai mici sînt cei mai mari.

Impăratul, cam de voce, cam de nevoe,  ise:

— Aș  e Neghiniță, aș  e.

 r cărturarii iși deteră ghes pe sub m s   i plecară ochii in jos. Impăratul dete porunc  să-i t rne lui Neghiniță o casă cu  cece caturi, c t o nucă de mare, t t  din aur lamur  i impodobit  cu petre scumpe. Neghiniță remase la sfat  i se perd  din ochii tuturor, numai ca să se ție de n sdr v nii.  i incet, incet, piș, piș, până intră in urechia inv țatului care c ut  in stele cu ochianele.  i acolo ascultă ce ascultă  i când int lese, că acest vestit cărturar sta cu ochii deșchiși  i in loc să se gândESCă la sfat la el, se g ndi  că imp ratul are nasul pr  mare, se duse binișor  i intră in urechia cărturarului care  icea că știe măruntaele omului  i l curile bolilor  i afl  că acesta se g ndi  nu la sfat, ci că

ce mult i-ar plăce inelul împăratului, și așa află pe rând că unul se gândia la o coconă frumoasă er nu la sfat, — că altul se gândia cam ce lingușelă să cârpescă împăratului, — altul că ce n'ar da el pentru o sticlă de vin, — altul că bine e să fii împărat, — altul că împăratul e om ca toți oamenii, — altul că sfatul e pré lung, — numai unul, cu fruntea cât toate ăilele, ascultă cuvintele și întrebările împăratului.

Neghiniță cum le află la toți gândul, zbughiă în urechia împăratului și îi șopti tot, din fir până în ață și împăratul cređu că singur dela el a citit în mintea tuturor și se mâniă foc și le dișe:

— Ei, tu, cari cați la stele, ț-ai făcut ochii ochian și-mi veți nasul cât un buștean. Astfel ți-e gândul la sfatul domnesc?

Cărturarul se cutremură și dădu în genuchi cerënd ertare.

— Tu, se resti împăratul cătră doftor, decă ai avé inelul meu, ai omorî mai puțini oameni?

Doftorul se cutremură și el și dete în genuchi.

— Tu, se resti împăratul necășit, cătră ceialți, te gândești la secături și nu veți că ești cu un picior în grôpă; tu, îți pregătești limba ca să me minți; tu, cređi că într'o sticlă cu vin este mai mult duh decăt în capul teu; tu, nu șcii că un invêțat pe scaunul domniei ar face mai multe borbote decăt un neghiob; tu, te pricepi că împăratul e om ca toți oamenii, dar nu te gândești că invêțații sânt ca neomenii; er tu, abia te ții să nu cași o gură cât să inghiță împărăția totă; numai tu, dișe blând, cătră cel din urmă, ții mintea la sfatul cel domnesc.

Toți dădură din genuchi, afară de cel din urmă care dărdăia pe picioare.

— Acum ce să le fac, dișe împăratul mânios, să le taiu capul?

Cărturarii muriră și inviară, er Neghiniță care se suise în creșcetul împăratului dișe:

— Ferit-a Dumneșeu, măria ta, fără invêțați cine să mință lumea?

— Atât mai bine, n'ar fi decăt adevêr pe lume, dișe împăratul zimbînd.

— Ferit-o Dumneșeu, dișe er Neghiniță, ce-ai face chiar măria ta fără minciună? Apoi măria ta ț-ai făcut socotela vieții? Apoi, mai multe ceasuri ai mâncat, ai dormit, ai vênat, ț-ai socotit cazanale cu banii, ai petrecut și chiefuit, ba cu luminăția sa împărătesă, ba și fără ea, decăt te-ai pricăjit cu trebile și cu nevoile împărăției. Cum ai sta măria ta pe scaunul lunei când lumea ar șci tot adevêrul?

Împăratul zimbî, cu ciudă nu e vorbă, dar zimbî ca să dregă treba, și îi iertă pe toți; dar vedënd că cel din urmă cărturar, care se gândise la sfat, tremurá mereu, îi dișe:

— Ei, dar tu, tu cel mai cu minte, de ce tremuri?

— Măria ta, dișe bietul bêtrân, mai bine să spui și eu decăt să aști măria ta. Eu sânt incredințat că nu șciu nimic și tot me gândesc că mi-e léfa pré mică.

Împăratul rîse cu mare poftă și-i făgădui o léfă mai mare, apoi sparse sfatul cărturarilor și plecă cu Neghiniță în creșcetul capului, nedormit de cum ghi-cise gândurile tuturor, și gândind la câte sfaturi ca acesta avuse el în viața lui de împărat.

Er când împărătesă și coconii ei vedură pe Neghiniță, se minunară, dar când aflară că împăratul, la vreme de bêtrânețe, ghișeșce gândurile oamenilor, se cruciră și tot nu le veniră să cređa.

— Împărate, dișe împărătesă, șeu așa, ghișeșce-mi și mie un gând.

— Să vedem, respunse împăratul.

Împărătesă începă să se gândescă și începă să rîdă și să rumenescă de și sosise și ea la vreme de bêtrânețe. Neghiniță o și sbughise în urechia împărătesei și-i aflase gândul: »că ce bine-ar fi să mai fie odată împăratul tiner.« Și într'o clipă Neghiniță intră în urechia dréptă a împăratului și șopa, șopa, șopa. Împăratul pace. Împărătesă rîdea și îi dișea:

— Veți că nu ghișești? veți, veți?

Passă-mi-te împăratul eră cam tare de urechia dréptă. Neghiniță prinse de veste și fișt în urechia stângă și er șopa, șopa, șopa. Împăratul se lumină la față; dădu din cap, rîse cu hohote și dișe:

— Ei, împărătesă, împărătesă, dar tot muire; de, bine te gândești tu, dar nu se pôte; șeu așa e, ce bine-ar fi decă ăilele deșirate s'ar inșiră éraš la loc!

Împărătesă se rușină, plecă ochii în jos și se gândi: »dar decă o ghi-ci și ce-oi fi gândit înainte, intru în pământ de rușine! De câte ori n'am dat dracului sfaturile împărăției când nu se mai isprăviau, până după miezul nopții.«

Inșfêrșit, ce-i vini lui Neghiniță, vru să rîdă și de împărat; și își dișe într'o bună dimință:

Veți ce e omul, spune-i ori-ce, dar spune-i mereu și în fiecă ăi, acelaș lucru și omul crede că omul e prost. Ce nu crede înteu, crede pe urmă. Am să-i fac una și bună împăratului, să-l las fără șfeticii cei buni și credincioși și să-l incurse în nebunii.

Și tocmai cum a diș a și făcut. Și d'aea împăratul de umblă în fruntea oștirilor, de sta la sîat mare, de se culcă, de se sculă, de mîncă, de-și mîngăia coconii, un gând adânc nu-l mai slăblă: »nu veți, omule de Dșeu, că ț-a îmbêtrânit șfeticii și împărăția merge reu?« Passă-mi-te Neghiniță îi intrase într'o urechiă. Ađi așa, mîne așa, până nu mai avu încotro și sparse sfatul cel vechiu și chemă altul nou. Dar par că fusese apucat, așa și-i alese. Unu și unu; cum viniră cum aruncară pe bietul împărat din scaunul de veci al némului lui.

— Să-l vedem și acum, dișe impelițatul de Neghiniță.

Și pe când împăratul eșia plângënd din cetate, Neghiniță, suit pe umerul lui, îi dișe:

— De ce plângi, măria ta, ține-ți firea, nu fii muire.

— Ei, ei, Neghiniță, cum să nu plâng? Unde-mi e buzduganul împărătesc?

— Ci taci, măria ta, ia tae un corn și fă-ți co-lea o cârje. Buzduganul e greu la bêtrânețe, te do-bôră, er cârje de lemn te sprijină.

— Ei, ei, Neghiniță, unde mi-e scaunul împărătesc pe care au stat atăția moși și strămoși ai mei?

— Ci taci, măria ta; ia intinde-te, colea pe fê-nul inflorit, aromitor și môle, și să-mi spui drept care e mai dulce la ôse, scaunul cu scumpetea șeu fê-nul cu frumusețea?

— I, i, Neghiniță, unde mi-e coróna cu stemele și cu luminile?

— Ci taci, măria ta; pune fôie lată de lipan pe d'asupra pletelor albe și spune-mi drept care e mai ușoră, coróna cu grigile șeu fôia cu umbriile?

— Așa o fi Neghiniță, mai dișe împăratul, of-tând tocmai din hăerile inimei, așa o fi, să potriveșce ș-așă, fiind că șcii tu să le potrivești; dar când me gândesc în ce mărire eram eri, îmi vine să ud tot pământul cu lacrămile mele!

Neghiniță ținea într'una:

— Ci taci, măria ta: adică ce mărire? Ba nu șeu, ce mărire? Tôtă vieța, ba rezbóe, ba sfaturi, ba taie capul unuia, ba intinde la bice pe altul, ba citeșce jălbile, ba ascultă plânsurile, ba câte și mai câte și mai multe fără să vrei decăt pe vrute. Mă-

rire e asta? Dar ia gândește-te, măria ta, că un supus eră supusul măriei tale, ș-avea un stăpân, ér măria ta, purtând grigea tuturor, erai sluga tuturor. Veđi d'aia măria ta erai cel mai slugă, cel mai nevolnic din totă împărăția. Curată socotelă: erai numai împărat dar nu erai om, acum ești om fără să fii împărat. Și acum ești mai mare, că unde îți spune gândul acolo te duc picioarele. Ș-apoi cine știe? Socotești măria ta că boerii pot ceva fără prostime? Omul stă in car, și boul la jug, dar boul trage carul. Ei, dar decă prostimea ș-o cere pe vechiul lor împărat? Cine știe câte nu se întemplă?

Și se mai imbonă împăratul de cuvântul lui Neghiniță, și se duse in cruciș și in curmeziș, in totă împărăția, c'o lóie de lipan in cap și sprijinit p'o cârje de corn. Și de ce vedea se minună și întrebă pe Neghiniță.

— Neghiniță, de ce-l bat ăia p'ala, de răcneșce ca din gură de șarpe?

— Fiind că împăratul e surd și n'aude, respunse Neghiniță.

— Neghiniță, de ce-o fi atăția ómeni goi și uscați?

— Fiind că împăratul e orb și nu vede.

— Neghiniță, de ce bētrănul ăla s'o fi muncind să ródă in gingii o cojiță uscată de os?

— Fiind că împăratul mănăncă pré mult și lui nu i-a remas decăt cojile.

— Neghiniță, de ce-o munci unii și nóptea, de dau pe brânci?

— Ca să pótă împăratul să dórma și điuă, când i-o vini pofta.

— Neghiniță, đise fostul împărat mâniat, atunci de ce să vie pe scaunul meu un împărat și surd, și orb, și lacom și somnoros?

— Ei, pói, inainte d'a fi împărat vedea, audiá, munciá și eră cumpētat la mănăcare și la beutură.

Bietul pribeag stătú pe gânduri, in mijlocul unui oraș mare, mare, cât tóte đilele, și đise:

— I, i, Neghiniță, mult cuvēnt ai! Acum s'ajung împărat éră și aș șci eu să fac cum e mai bine.

Și hodoronc tronc, ca din senin, abiá sfērși vorba din urmă și s'audi o gálăgie, un vuet, o duditură, că par că se cutremură pământul. Când colo ce eră, stafetă mare, niște voinici cu sulți lungi, aducea vestea că norodul a băgat la dubă pe noul împărat cu sfetnici cu tot, și că chiamă érăș pe adevēratul lui împărat. Cum audi împăratul, đise voinicilor:

— Stați că eu sūnt!

Și-l cunoscură toți și îi deteră in genuchi. Ér Neghiniță de colo, de pe umēr, îi đise:

— Măria ta, mai veđi, mai audi, ori ți s'a făcut fóme și-ți vine să dormi?

Dar la tóte vine rēndul, după cum se întórcē róta, că d'aia e róta să se întórcă, ér nu să stea pe loc. Și-i vini rēndul și lui Neghiniță, gândul lumei.

Intr'o đi vruse să glumescă cu împăratul, să mai facă vr'o drăcie, și intră in urechia lui cea drēptă și cređu că e in cea stângă, cu care nu audiá mai de loc. Nu face nimic; mi-e lene să me mut, gândi Neghiniță; și in loc să șoptesc oi strigá și tot acea e pentru o ureche surdă, tot ca șóptă e. Și incepú să strige, din tóte puterile, in urechia cu care împăratul audiá de minune:

— Un împărat decă n'o aflá, el dela el, adevērul, nu-l mai aflá dela nimeni . . .

Impăratul, audiđ acest glas tare, in fundul urechei, îi zvieni ínima, și-și trase o palmă, cât putú, peste urechiá, đicēnd:

— Iiii, să șci, că ce credeam eu că-mi trecea prin minte eră numai in urechiá!

Și când își scutură urechia stângă in podul palmei, Neghiniță căđú leșinat.

— Tu mi-ai fost? tu m'ai făcut să cađ din scaunul împărăției? bine, am eu ac de cogiocul teu!

— Așá! strigá împăratul infuriat și porunci de-l legá de gát cu un fir lung de mătase și-l cobori de-l innecá in puțul din curtea domnescă, apoi îl aruncá departe, departe, pe bietul Neghiniță, in câmpúle fără de margini.

Și Neghiniță se sfērși așá.

Er d'atunci puțurile păcălesc pe sērbi, ér neghina pe románi.

De la Vrancea.

Ce-mi pasă!

Ce-mi pasă că viēța trece
Și anii trec, ce-mi pasă,
Și că atâtea plăceri dragi
Me lasă!

In visuri și ilusii dulci
S'au scurs đilele mele
Și mi-am pierdut sufletu-ntreg
In ele.

Căci am iubit o stea pe cer
Și-aici in lume-o flóre
Și ínima și sufletul
Me dóre.

Sub fagul trist și solitar
Să mi-l săpați mormēntul,
Să me giálēscă frunđe
Și vēntul.

Să creșcă flori pe sinul meu
Și stelele in față —
Și mort să iubesc ce-am iubit
In viēță!

V. B. Munteșescu.

Orfanul.

— Schiță. —

Murise mamă sa. I murise mama aceea pe care el, micul copil, așá de mult o iubise. Murise ș-apoi o ingropară.

Sermanul Iulius remase fără mamă! . . .

Când carul mortuar trecea pe lângă ferestrele cășii unde se jucá micul copilaș, in ochii sei, fără voie, fără de a șci ceva, se iviră lacrimi.

— De ce plāngi? — îl întrebă crescătórea.

— Uite la ómenii aceia cum plāng. De ce plāng óre așá de tare?

— Lasă-i Iulius dragá! vino aci să ne jucăm. Uite ce jucării frumoșe ț-am adus!

— Spune-le să nu mai plāngă; dá-le lor jucăriile — đicea el cu o voce duiósă, neșciđnd că la cei mai mulți din aceia pe cari i vėđuse el plāngēnd, le erau milă de el; așá de tiner și fără mamă . . .

Cine o să-l mai sárute? Cine o să-i mai cānte când se va culcă? Cine va să-l mai stringá in caldele brațe materne? Nime! nime! căci mama, oh, mama! e singura care se intereséză mai tare de copilul seu, de micul seu Iulius și aceea nu mai este, a murit! . . .

LOCUTORII MAREI.

Sermanul copil!

Séra se apropie, el aşteptă pe mama dulce să vină şi să-l desbrace, să-l ducă la culcuşul seu şi să-l acopere bine.

Dar mama nu mai vine!

— Unde-i mama?

— Mama? — întreabă tata-i doioşat. — Dormi numai Iulius dragă, mama va veni. S'o dus să-ţi cumperi nişte turte, şi va vini cât mai curând. Dormi, draguţul meu! . . .

Şi Iulius ascultă, el e bun. Dar mama, mama ceea bună, nu-i poate ieşi din cap.

— Cum s'a putut duce mama şi să nu-i spună lui nimica? cum s'a putut duce ea, fără să vină şi să-l sărute, să-l stringă în braţele sale?

Se svêrcole în pat şi nu poate dormi. Căci nu ştie unde e mama. Se simte singur părăsit. Ascultă cu mare grigiă la ori ce sgomot, că doră s'aude mama vinind; dar insedar!

În ochii sei frumoşi se văd lacrimi şi cu vocea inecată el strigă încă odată pe mama.

— Mamă! mamă! unde eşti? . . . dar, sermanul, nu primeşte nici un răspuns; căci vocea nu se aude mai de loc, fiind inecată de suspine; ér tata nu e aci ca să-l mângăie.

Stă, stă, ş-apoi ér începe a plânge. Carul funebru, coşciugul, cântările mortuare şi plânsul, le vede înaintea ochilor sei.

— Numai vine . . . nu mai vine mama . . . o murit! . . . se înfióră de acest cuvânt şoptit de îngerul cel reu; voieşte érá să plângă, dar nu mai poate. . . Mórtă! mama mórtă! . . .

Deodată el vede perdelele dela feréstră mişcându-se şi o figură de femeie tineră şi frumoasă, cu sînul descoperit, îşi întinde mâinile spre el.

— E mama! — şopteşte el încet. Lacremile se uscă pe obrazul seu. Se scólă din aşternut. Îşi întinde braţele mamei şi începe a suride. Ar voi să o sărute din depărtare. Să-i cuprindă capul cu mânuţele sale delicate; să-i sărute pèrul seu despletit; să o strîngă; se întinde, dar . . . mama dispare în o stea ce lucia prin feréstă; înşelând pe micul Iulius.

El cade éráş pe perini şi începe a plânge. . . .

Acuş se ivesc dorile şi micul Iulius încă n'a dormit, încă n'a închis nici un ochiu. Perina e udă sub capul seu şi ochii-s roşii de plâns. Faţa sa e veştedă şi forte palidă.

În fine după multă trudă, îşi închide ochii şi adórme.

Tatăl, căruia i se păruse că ađi nópte în chilia fiului seu fu sgomot, pàşeşte pe la 8 ore dimineţa în lăuntru, ca să vedă unica sa mângăiere şi suvenir de la ceea ce murise. Dar abia trece peste prag şi şi stă în loc; ascultă.

Iulius fantasá în vis:

— Viu mamă! viu! stăi mamă dragă, aşteptăme! stăi! . . . o suflare lină şi apoi pauşă.

Tatăl nu mai poate stea locului, se apropie îngrit de patul iubitelui seu Iulius, îl priveşte, şovăie, şi cade frânt pe un scaun. . . . Copilul cu guriţa deschisă ca şi cum ar vorbi, murise!

A. C. Domşa.

Inelul Mariei Stuart.

— Novélă de Eufemia contesă de Ballestrem. —

(Incheiare.)

După ce îşi reveni n simţiri, lordul Primrose se plecă spre ea şi-i udă fruntea cu Eou de Cologne.

— Mai bine ţi-i? — întreabă el amical. Cum m'ai spăriat, Lilian; aprópe cinci minute ai fost neconşcie.

— Şi aş voi să mai fiu încă, — murmură ea neconsolată.

— Óre ce te-a iritat aşá tare?

Apoi ea se redică.

— Am vèdut-o pe ea, — pe Esther, — đise ea şoptind cu privire spăriată.

— O, Lilian!

— Ea a trecut prin chilie; am vèdut-o aşá de curat, precum te vèd pe tine acuma. Nu ai simţit nimic?

— Eu am simţit un respir rece, ca şi un curent de aer, alta nimic, Lilian. Decă spiritele morţilor ar putè umblá şi aparè pe pământ, atunci Esther de sigur ar fi păşit 'naintea mea şi nu naintea ta. Ce tot ai cu ea?

Apoi lady Lilian se redică drept în sus.

— Ea a fost a ta în vieţá, după mórte inse s'a ivit 'naintea mea spre a-şi repretinde vieţá dela mine, — đise ea hotărît.

— Dela tine? Pentru ce dela tine?

— O să ştii, pentru că mai nefericit cum eşti tu şi mai nefericită cum sînt eu acuma, nu te-a face adevèrul; pe mine încă nu, pentru că eu tóte le-am pus pe un joc şi tóte le-am pierdut, tóte. Eu am voit să te posed, să-ţi câştig amorul; érá o speranţá vană, acărei rađá cea din urmă s'a potolit ađi în mine. Tot ce aş dori ar fi ca să nu fie altá lume dincolo, numai încetarea tuturor necasurilor, o nimica unde să se potá omul refugia prin pórtá morţii.

— Lilian, Lilian. ce au aceste cu Esther?

— Mult, căci eu am asasinat-o!

Spèriet se dădu lordul Primrose îndèrèt, inse până să fi putut rostii un cuvânt, Lilian cuprinsă de spazmi, zácea la picioarele lui şi dènsul par că simţi éráş acel respir rece de mai nainte.

*

Un timp îndelungat plutí lady Lilian între vieţá şi mórte, suferind de selbatece fantasii de friguri, cari érá şi érá se renturnau sub povara înfiórátorei acusaţiuni, pe cari contele le credea drept produse ale creerilor iritaţi séu a nervilor în cel mai mare grad încordaţi; nici nu-i dete dară atenţiune mare, dară în sfêrşit erupţiunea de nebunie, cum o numia dènsul, şi inbolnăvirea repentină a Liliane i deştepta luarea aminte în alta parte.

În fragedul trupşor al acestei femei inse locuia putere de vieţá, care invinse mórtea şi într'o đí medicii declarară, că contesta de Primrose a scăpat de pericol. Lordul Carol aşteptá numai chemarea, care să-l invite la dènsa, inse el aşteptá multe đile inse-dar, căci chemarea nu mai sosia.

Atunci se duse el de sine la ea.

— Tu vii la mine? — întreabă dènsa dintre perinele sale, — la mine, care ţ-am răpit pe Esther?

— Oh, Lilian, lasă în urmă acéstá manie inspăimântátóre. Tu nu trebuie să-ţi inchipueşci lucruri înfiórátóre de aceste!

Ea tăcu un moment şi îşi trecă mâinile albe şi scăđute, pete de oftică ardeau pe obrazii ei.

— Tu ai tot căutat locul secret care-l locuia Maria Stuart cu ocasiunea fugei sale, în castelul Primrose, — începù dènsa érá. Eu am aflat în archiv cheia aceluia, cu mult mai nainte de cum am devinit consórta dlui Dudley; inse mi-am propus să ştiu numai singurá acest secret, pe mine me atrage misteriu şi un spirit reu me indemnă să me feresc. Acest loc se aflá 'napoia icónei Maria Stuart; trebuie să impingi rosetta din jos a covorului stâng în drépta, acóle se aflá córda, care deschide uşa ascunsă. În-

poia acesteia cobori 56 de trepte de piatră prin parter și sub acesta se află chilia.

Eră tăcut câțva timp, apoi începuse să vorbească de seara balului mascat, și cum a venit Esther la dânsa, voind să caute icôna pentru arangiarea vëlului, și cum Esther s'a decis a purta inelul.

— Nu vorbi de aceste, Lilian. — se rugă dânsul, — pentru mine e atât de dureros.

Inse ea nu-l ascultă. Cu esacitate minuțioasă descrie ea, cum a luat Esther inelul și cum au intrat ele în sală.

— Ea își celi sôrtea în ochii mei. — continuă ea monoton, ca și cum ar enară lucrul cel mai indiferent, — căci îmi numi privirea asasină. Acî stinsei lumina. Apoi deschise ușa secretă și-o împinse în jos la mörte.

— Este nesuportabil, Lilian. — dișe lordul Primrose sărînd în sus, — te las singură până te vei mai liniști. De ce să ne chinuéscă pe amândoi cuvintele aceste ?

— Du-te dară în jos și-mi spune, că tôte aceste au fost numai un vis, că nu a fost în veci o lady Esther, că toți acești ani nu au trecut încă, și că eu me numesc încă Lilian Seton, ca și în acele zile dulci în anii de fetie, în anii inocenței și a cugetelor curate! — se rugă ea. Du-te în jos Carol, și mântuește-me de chinurile grozave ale conștiinței mele!

Tăcînd eși el. În chilia lui, pe mēsa de scris, unde s'a dus să-și ieie cheia apartamentului nordic, se află o epistolă cu marcă din țēră străină. Eră dela sir Edward Marstone, la care 'n selbătēcimea prin care căletorise nu petrunsesse vestea de a doua căsătorie a lordului Primrose.

»Dta ai fost și pôte că ești încă greu bolnav spiritualmente, iubite Primrose, — scriea acela cu cerusa, — de aceea nici nu voesc să iau în nume de reu séu să-ți imput presupunerea rușinătore, că aș fi greșit în contra ospitalității dtale. Sermana soție a dtale, lady Esther, a fost pentru mine o icônă sfântă, de care în veci n'aș fi cutezat să me apropiu altcum, decât cu respect; a cărei inocență copilărescă ei ênșeși i-a făcut cu neputință ori ce cuget necurat. Inse me tem, că eu cunosc șerpele care s'a furișat în paradisul suvenirilor dtale, pentru ca să calomnieze memoria ei și să-ți otrăvêscă sentimentele pentru femeia odinioră atât de fierbinte iubită. Sper că nu vor sosi pré târdiu șirele mele, pentru a te feri de acest șerpe frumos, de ființa care a urit pe lady Esther, de Lilian Dudley...«

Lordul Primrose aruncă scrisoarea, se 'nfioră. Și ca și cum nimic nu s'ar fi conturbat în propunerea lui, luă cheia eră și se duse cu ea în partea nordică a castelului și peste puțin timp se află în sala principală, 'naintea icônei Mariei Stuart.

— Rosetta stîngă din jos o împingi în drēpta, — dișe dânsul ingrigiat.

Și cörda descoperită stetea înaintea lui. O apășatură și icôna se întörse încet în țîțini ca tôte ușile și lordul Primrose vêdî increment treptele întunecöde de piatră cari conduceau în jos.

Trecî timp îndelung până ce se decisă să aprindă lumina de cēră ce avea în mână și se cobori încet de pe treptă pe treptă, tot mai tragănând cu inima tresăritore, și silindu-se a pētrunde întunecimea dinaintea lui.

»In fine etă că străbătî o rađă de di ca prin o strungă de impușcatură; puține trepte încă și...

Tremurând își redică lordul Primrose mână cătră ochi, căci la capătul treptelor zăcea un corp de jumătate învêlit cu alb, o ființă care desigur a cădüt omorită, séu numai acolo jos a murit; mână-i stîngă uscată ca un schelet zăcea pe una din cele de pe

urmă trepte, pe care în slaba vedere a luminei, sclipiă și fulgeră cu nesiguranță inelul Mariei Stuart.

Lady Lilian insedar așteptă să se rentörcă bărbatul seu, căci acesta n'a voit să o vêdă. Ea așteptă cu paciința nebunilor, cari n'au decât o țintă 'naintea ochilor. Și de câte ori audia vr'un pas, dișea: „Acuma vine el!“

Câte-odată se 'nfuriă și-și inchipuia o luptă cu Esther, pe care par că o vedea tot lângă dânsa; inse mai mult eră liniștită și mergea în grădina institutului unde a fost dusă, să se preumbe cîntînd și pândia prin grilagiul porții, că ore vine lordul Primrose. Ce-a găsit ore înapoia icônei în sala principală? Ore aflat-a ceva? Și că ore mai numeșce-se ea lady Lilian, ca de demult?...

Lady Esther se odihneșce în mormântul strămoșesc la castelul Primrose, care prin cessiunea conților domnitori a trecut în posesiunea altei linie a familiei.

Lordul Carol nu s'a vêdüt deatunci, inse ómeții cari pretind a fi bine informați, afirmă, că dânsul ține penitenție, într'un claustru d'al trapiștilor la Roma, pentru fericirea sufletului seu și a soției sale așă fără milă asasinată.

Acea localitate, unde s'a aflat cadavrul lady-esther, fu astupată cu zid, precum și inelul Mariei Stuart.

Letiția Medan.

Poesii populare.

— Din Solnoc-Dobăca în Ardeal. —

Frunză verde flóre lată,
Nu stă lumea dintr'o fată,
Că fata e ca o flóre,
Creșce 'n grădină la sóre,
Unde creșce infloreșce.
Frunză verde de bujor,
Nu stă lumea 'ntr'un ficior,
Dar ficioru-i grădinar,
Când se bagă în grădină,
Florile i se închină,
El priveșce pe la tôte,
Apoi rupe care-i place.

Săraci cărările mele,
Cum creșce érba pe ele;
Las să creșcă, să 'nflorêscă,
Numa mândra să-mi trăiêscă!
Dar cine o va cosi,
Multe lacrimi va găsi
Și cine o va uscă,
Multe lacrimi va versă.
Creșce-ți flori cât gardurile
Și-astupați prilazurile
Creșceți și érá 'nfloriți,
Pe mine nu me jeliți!

Vai de mine cum nu pociu
Să me duc în tērg la Mociu,
Să me țip între cogiöce,
Să iau mândrei care-i place,
Cu vr'o doi trei grițarași
I-aș alege-un pepteraș,
Cu vre-o doue trei groșițe
I-aș alege o bondiță.

Laura Veturia Mureșan.

Cugetări.

Celor mici și celor mari, celui bogat și celui sărac, celui din palat și celui din colibă — un singur lucru îi este permis — sub ori ce impregiurare: umilința; nu inse umilința înaintea îngâmfăților și a nedreptăților, ci umilința înaintea dreptății și a adevărilor vecinice!

Muritorule! — nu este de ajuns să fii în poziție 'naltă, sus pus, bogat, puternic, — ca numai decât să fii îndreptățit a crede, că tu ai dreptate întru toate; ia sēma!

Ferește-te — ori cine ai fi — de o confundare a conceptelor!

În anumite cazuri, sūntem siliți, de o forța majoră, a ne lāsă și de curtoisie și de delicatețā — cu toate că de firea noastră, nu sūntem: nici grosolani, nici stricați, nici lipsiți de creșcere, nici ușoratici, nici indiscreți.

Când în schimb pentru o intențiune bună — mai mult: pentru apărarea unui drept ce veți cu ochii că este călcat în picioare! — când în schimb: te amenință mórtea, fie corporală, fie morală — te lași de delicatețā și maniere fine; — în cas contrar: ești o ființă lașă.

Cei mai periculoși nebuni sūnt aceia cari — în realitate nu sūnt — ci numai se prefac a fi nebuni, — ca sub masca nebuliei să-și pōtă permite să comită cele mai mari nelegiuiri, faptele cele mai neomenose. — Și nu există în întreaga evanghelie, — »sf. scriptură«, nicăiri o frasă destul de sfântă, destul de sublimă, prin care »nebulul prefăcut« — să fie în stare — »post festum« (singur séu prin intermediu) să cārpescă, să ștergă din memoria lumii, nelegiuirea comisă.

Fericirea, mulțumirea — e relativă; — pré arare ori ne-o pōte da lumea din afară.

Scara mulțumirilor și a plăcerilor se pōte începe: dela orgiile cele mai desfrānate și se pōte să existe și într'o bucățică de creion ascuțit și o fōie de hârtie albă. Înțeleptul va șci care din toate aceste plăceri să și le alēgă.

— »Și tu fiul meu Brutus!« ... s'a mai repetat! și dela Cesar începe!

Cu toate astea: numai inimile înguste, strimte, au în vedere neconținut, acea întâmplare-întâmplăciōsă cu Cesar; — și numai lașii vād în fiecare ființă care se șcie și respectă pe sine: un Brutus.

Decă — »cine vânt — furtună culege« — nu este mai puțin a că: »iubirea, iubirea pură, iubirea de a face bine — face minuni!»

Nu ești capabil s-o înțelegi pe acēsta din urmă — ori din simplă încăpăținare: alegi pe cea dintăiu — »semnarea vântului?« — ori cine ești — ești de compățimit!

Recunōșcerea adevărului, recunōșcerea unei greșeli comise — mai mult ridică considerația și cinstea noastră, decât o persistare încăpăținată în rătăcire.

»Șiretlicurile« — și sfântul obicei — de a face: din toate întotdeauna și pe tot locul — »a face spirit« — acest obicei — și fără o basă morală și fără pic de perseveranță în cauze mai serioase — nu duce la nimic; la nimic absolut!

— Este o (cu tot »spiritul făcut«) zăpăcită învêrtire într'un cerc, și încă destul de restrîns! — Și cei cu sânge mai rece — — de o parte — își rid în pumni de acēstă horă mărginită — — și profită — și ér profită....

Multe ființe ar voi — se cred chieimate a domni; — nu sūnt în stare inse să nimerescă mijlocul prin care să ajungă la scop.

În mărginita — lor înțelepciune cugetă, că a spēriā, a răcni, a porunci, a dojeni, a batjocori, a insultă și a amenință, întreg acest buchet de însușiri și virtuți superioare — compun ceea ce se numește: »a domni,« — — — cum nu!

Decă nu șcii să-ți alegi ómenii, și nu șcii — ba nici că vrei să auzi și să înveți să șcii face deosebire între severitate motivată și reutate pornită spre distrugere — — între bună-voință și sfat binevoitor — și între speculă egoistă și abus de încredere, — — decă nu vrei și nu vrei — cu nici un preț să asculti plāngerile justificate, ci din contră în tot momentul ești gata să iei de »bani buni« — toate neesactitățile ce ți se spun — remai — cu sănătate!

Încă nici odată o nedreptate strigătoare la cer — n'a ramas mult timp neresbunată.

Avem pretențiunea a fi: ființe simțitoare, drepte, superioare altor muritori de rēnd — — cu toate acestea: luăm efectele drept cauze! — și nici că ne mair batem capul ținēnd cont și de: timp și de loc și de individualități.

Pentru-ce și? — Sorele și mai departe la rēsărit se scōlă și la apus se culcă.

Multe ar fi de dis!!

Suflet! suflet mai mult! și forme și frase gōle mai puține — de voiești ca întreprinderile să-ți reușescă.

Și: — »Mehr Licht!« — — — eu să-ți amințesc!?

Energia — nu consistă numai din sgomot și lovituri!

Par că acēsta o șciai odată!

Nu este de loc de neaparată necesitate ca: în cutare și cutare cas — negreșit — să imităm pe cutare ori pe cutare persoană, fie-aceea ori cât de: »persoană înaltă.« — În anumite cazuri, este de datorია noastră — și mai cu sēmă, când avem și pretențiunea a avē »inimă bună« — ni se impune cu totă serioșitatea ca să șcim și noi singure, dela noi, ce este și pōte fi salutar și sănētos pentru noi și pentru casa noastră. — Ér decă sūntem incapabile să înțelegem vocea casei noastre proprii și trebuințele ei — atunci: iubirea noastră de casă — (cu care ne fālim înaintea lumii —) este o minciună!

Nu ne este permis — ori cât de mult ne-ar plăcē — să ne învêrtim cu mintea prin evul mediu — când datorii — și încă serioase datorii! — ne lēgă de evul presinte.

Și un — »mic animal« — — e in stare, câte-odată — — să nimerescă adevărul; — decă e cu mintea sănătoasă.

*

Realizarea tuturor caprițelor și a: »marottelor« noastre — fie cât mai încornorate — încă nu ne nici apropie de sublim! In cazul cel mai bun: »mânjim ochii« (celor fără minte —) prin ele.

*

Adevărat că, unele cântece — sentimentale, se încep așa:

— »Ah, — aș fugi de tine« — — ori:

— »Oh, — aș fugi de mine« — —

Nu așa! — din contră! să ne oprim! să ne întorcem in interiorul sufletului nostru, și acolo in lăuntru, să privim in giur și să vedem: ce mai trebuie arangiat, ce încă nu e la locul seu. Cu atât mai mult! când ne mai și pretindem a fi serioși! și când și etatea, anii! — nu mai sunt aceia in cari ne-ar mai fi permis să ne refugiăm mereu la — »ah!« — și — »oh!«

*

Să ne învățăm, să ne silim chiar, a ști, cât mai repede: să șcim sta și pe picidrele noastre proprii, și să șcim și vedă cu ochii noștri proprii! — nu tot și tôte — tot numai prin — așa numiții! „sfetnici“ — și prin — »sfetnice.« — De multe ori chiar aceștia sunt — cari „ne légă de — — —

*

Cu aceea că sântem nenorociți intr'ale noastre familiare intime, că avem dureri — cari Dumneșeu ni le-a trimis și nu ômeni le-a urzit — — cu aceea, tot încă nu am dobândit privilegiul de a fi barbari, nedrești.

Sofia Vlad-Radulescu.

Corurile vocale din popor.

Părintele protopresbiter George Crăciunescu din Belinț de lângă Lugoș, pe care îl vedem in tôte lucrările noastre culturale-naționale, a adresat oficiilor parohiale din cercul seu un circular relativ la corurile vocale din popor.

Credem a face o plăcere cetitorilor noștri, publicând mai la vale intregul circular, pe care ni-l pune la dispoziție părintele I. Micu. Etă-I!

*

Onoratelor officii parohiale gr. or.

Succesul cel atât de extraordinar al festivităților arangiate cu ocaziunea adunării generale a Societății pentru »fond teatral român«, care s'a ținut in 29 și 30 septembrie a. c. in Lugoș, a trebuit să fie imbucurător pentru toți ômenii de bine și amici ai culturii poporului român.

Acest succes inse, negreșit fu încoronat cu emularea „corurilor vocale de plugari.«

Una specialitate de cultură poporală este acesta, care dintre tôte popórele monarhiei, numai la noi românii, și desclinit in tractul nostru se află in modul acesta. Ceea ce o recunoșce și publicul cel mare, nu numai român, ci chiar și cel străin.

Și fiind că isbânda acesta strălucită, s'a putut câștiga numai prin zelul invăpăiat, sirguința neobosită, și multele sacrificii materiale, pe de-o parte a conducătorilor preoți și învățatori, érá pe de alta parte a bravilor »coriști« și a demnilor lor părinți: prin acesta me simț foarte plăcut indemnă — și pe acesta cale — a-mi exprimă recunoșcința și mulțăminta mea cea mai căldurósă, următorilor buni conducători preoți și învățatori, cari ș-au indemnă »co-

rurile lor vocale de plugari« ca să participe in mod activ la acea emulare de »coruri« și anume:

1, Părintelui Lucian Șepețian paroc și dlui Simeon Faur învățator in Chisiteu;

2, Părintelui Athanasiu Mercea paroc și dlui Liviu Dorca învățator in Coșteiu;

3, Părintelui Georgiu Petrovici paroc și vicar protteral și P. Demetriu Popovici preot și dlui Petru Aga învățator in Budinț;

4, Părintelui Romul Secoșan preot și dlui Virgiliu Amandia învățator in Ictar;

5, Părintelui Iosif Cadar preot in Șusanoveț;

6, Părintelui Petru Căprar preot și dlui Constantin Pava învățator in Belinț;

7, Părintelui Ilie Micu paroc și dlui Titu Popescu învățator in Paniova;

8, Părintelui Ioan Lazarescu paroc și Iosif Lazarescu preot și Paul Baran învățator in Gruin;

9, Părintelui Nicolau Drăgancea preot și dlui Ioane Blidar învățator emerit și dlui Lazar Oprin învățator in Rachita; rugându-i a exprimă recuoșcința și mulțăminta mea acesta și »corurilor vocale de plugari« de sub conducerea lor, precum și poporenul din concernentele comune; căci toți a-ți contribuit la ridicarea védei românilor nu numai din acele comune și din tractul Belințului, ci din intréga monarchie!

Demni de tótă lauda mai sunt și următorii bravi preoți și învățatori, cari încă sânt binemeritați pentru inființarea de »coruri vocale de plugari« in comunele lor, cari inse nu putură luá parte la acea festivitate, și anume:

1, Părintele Adam Rosa paroc și inspector școlar in Leucușești;

2, Părintele Demetriu Morariu paroc și părintele Vasiliu Crașovan preot in Babșa;

3, Părintele Dionisiu Popescu paroc și P. Pavel Stoica preot in Jabar;

4, Părintele Pompei Dorca paroc și dl Vasiliu Cornea învățator in Șuștra;

5, Părinții Andronic Magier și Georgiu Mustața parochi in Ohabaforgaciu;

6, Dl Eutimiu Onița învățator in Radmanești; rugându-i și pe domniele lor a exprimă sincera mea recuoșcință »corurilor lor vocale de plugari« pentru imbucurătorul progres, ce-l fac pe terenul cultural și moral.

Cu acesta ocaziune atrag atențiunea domnilor conducători, și prin trénsii a tuturor onorabilelor »coruri vocale de plugari« din acest tract, cumcă una asemenea festivitate, urmată de o emulare de »coruri vocale de plugari«, se va arangia și in anul 1889 in luna lui septembrie, in Caransebeș.

Și ar fi foarte de dorit, ca la această serbătoare mare a »corurilor vocale de plugari«, să nu lipséscă nici un »cor« din acest tract: ca așa să vedă publicul cel mare atât român cât și vèrtos cel străin, cumcă noi nu numai ebnó și voim, ci și șcim să ne implinim »nalta fóstă« misiune culturală; căci ar fi o mare pierdere în da decă n'am da ocaziune »corurilor« noastre, a-ș căștigă vedă și renume, nainte lumea civilizate, când ácele sânt pregătite și evaluate, și deci demne de a fi înșirate între factorii, cari promovéză cultura noastră națională.

Drept aceea ve sfătuesc părințesce și ve rog frățeșce pe toți cei »chiemați«, ca folosindu-ve de timpul presinte, cel atât de favoritor, pentru instruirea »corurilor« să nisuiți intr'acolo, ca fiecare »cor« să-și alegă câte 3—4 piese dintre cele mai armonioșe și frumoșe și acestea să le studieze cât mai bine și corect, încât cu ori care dintr'acele să și pótă concertá la timpul seu, fie in comuna lor la diferite

serbători, în favorul fondului lor, fie la emularea de »coruri« în Caransebeș.

Eu cred cumcă comitetul arangiator din Caransebeș, decâtă va observă cumcă din tractul nostru se vor însinua mai multe »coruri«, că voesc a participă la festivitățile ce se vor arangia acolo, în luna lui septembrie 1889: negreșit va esoperă dela Societatea călei ferate scărițarea prețului biletelor de călătorie.

Drept aceea ca să pot și eu de timpuriu avisă pe acelaș comitet, că cari »coruri« voesc a luă parte la emularea d'acolo, și cam câți »coriști« sânt în fiecare »cor«: Dvostre sunteți poștiți cât mai curând a ve declară:

a, că luă-va corul d'acolo parte la festivitățile din Caransebeș;

b, că din câți membri constă »corul vocal de plugari« din loc? și

c, cari piese v'ați ales pentru concert. Acesta este de lipsă ca să șciu, pentru ca să se pótă face — la timpul seu — împărțirea pieselor între »coruri«; căci altmintrea, ușor s'ar puté întemplă, ca una și aceeași piesă să ș-o fi ales 6—7 »coruri«; și atunci am vini în confusiune, căci în pripă nici un »cor« nu s'ar puté prepară cu altă piesă; ăra una și aceeaș piesă a se cântă de 6—7 coruri este necuviincios.

Rapórtela dela toți conducătorii de coruri din acest tract — ori vor luă corurile lor parte, ori nu, la festivitățile din Caransebeș, — se așteptă aici până la finea lui ianuarie 1889.

Cercularul acesta încă este a se induce în protocolul cercularielor, cu tótă graba, și îndată a se spedă mai departe, însemnând fiecarele datul primirii și spedării mai departe.

Belinț, 18 decembrie 1888.

G. Crăciunescu,
protopresbiter.

Familia Ghica.

Numirea dlui Alesandru G. Ghica de consul general al României la Budapesta a dat loc la ăre-care reflecșiuni asupra titlului princiar ce are a se da séu i se cuvine. Ceea ce a creat dificultatea este, că pe de o parte în Europa intrégă familia Ghica e admisă ca familie princiară, pe când scrisorile de acreditare a noului consul general nu fac nici o mențiune de acest titlu. Voim a introduce ăre-care lumină în cestiune prin unele esplicațiuni lămuritoare.

Titlurile occidentale n'au fost nici odată introduse în România; d'acésta prinți, conți, baroni etc. în România nu sânt. Au esistat inse titluri demnitate bisantine de diverse categorii și cu diverse privilegii, ce inse au fost tóte anulate prin constituțiunea dela anul 1866, subt domnia democratică a lui Cusa-vodă. D'atunci legal și oficial nimenea nu mai posedă și nu are în România drept d'a purtă veri un titlu, nici coboritorii, nici chiar fiii foștilor Domni ai țerei, cari întei avea drept la titlul de »beisadele« prinți. Cetățenul român nu póte purtă în țera românescă nici titlul acordat de puteri străine.

Legea abolitiunii titlurilor este în România aplicată cu rigurositate. Oficial nici un român nu pórtă alt titlu decât al funcțiunii ce ocupă și, decâtă suveranii țerei, în conversațiuni private, acordă titlul de »principe« fiilor foștilor Domnitori ai țerei, în invitațiunile scrise séu tipărite pentru serbările curții ele nu sânt admise.

Familia Ghica numeră treispredece regenți între moșii și strămoșii sei și totuș în România nu li se

dă oficial titlul de »príncipi« pentru că legal nu li se cuvine.

Ghiculeșcii nu sânt príncipi în România, dar ori unde aiurea ei au drept a purtă titlul de príncipi, pentru că sânt »Reichsfürsten« príncipi ai imperiului german, creați de Leopold I, la anul 1665. Constituțiunea României are putere a abolí un titlu la sine în țără; dar nu și peste fruntării, acolo unde acel titlu are drept de esistență. În Germania, Austro-Ungaria, în Europa intrégă, Ghiculeșcii sânt și remân »Reichsfürsten« príncipi ereditari de titlu, pe basa diplomei Leopoldiane din anul 1665.

Nedubitabil este deci, că dl Alesandru G. Ghica, consul general al României în Budapesta, ca ori care Ghica de legitimă naștere, are drept la titlul de »príncipe« și se cuvine a i se da acolo unde legea țării românesce nu a avut putere a-l atinge séu anulă.

Nu vedem resonul pentru care Ghiculeșcii nu ar usă de un drept ce au și ar desdemná un onorator titlu ce li s'a acordat de doi secolii și nu ar purtă titlul de »príncipi« ce posedă în legitimă formă. Un titlu primit și cuvenit este chiar o datorie de cuviință a-l purtă, precum datoría de cuviință ar fi ca acei cari nu au titluri să nu pórte titluri false, ceea ce se întemplă unor români chiar în misiuni diplomatice.

M.

Locuitorii mării.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Intocmai ca suprafața pământului, așa și interiorul mării ne ofere studii interesante. Miele de soiuri de animale, formațiuni geologice cari se află acolo, ba și vegetațiunea încă atrag atențiunea scrutătorului.

Ilustrațiunea din nr. acesta ne infătoșeză un tablou de pe mare. Paserile carnivore cum atacă și răpesc peșcii.

Literatură și arte.

Șcrii literare și artistice. Dl Alesandru Odobescu, membru al Academiei Române și profesor universitar în București, lucréză în momentul de față la o biografie a familiei Năsturel-Herescu. + Pr. Ssa Melchisedec, episcopul Romanului, a prelucrat viața Sfintei Paraschiva, insoțindu-o cu o istorie a timpului privitoare la némul românesc. + Poesia dlui Alesandri intitulată »O nópte la Alhambra« a eșit tradusă 'n numărul de februarie al revistei »Matinées espagnoles.« — Rudolf Bergner, cunoscutul scriitor filoromân, va publică în curând o nouă lucrare intitulată »Die Judenherrschaft in den Karpathenländer«, în care descrie datinile și credințele jidovești, ceea ce i-a și atras atacul ăriștilor jidovi din Berlin. — Dl Schwarzfeld a publicat la București un studiu critic intitulat »Poesiile populare, colecția Alecsandri«, séu cum trebuie culese și publicate poesii populare.

Academia Română, în sesiunea sa generală din anul curent, va decerne, după cum anunțarăm, doue premii mari: premiul Năsturel-Herescu de 12,000 lei pentru cea mai bună carte în limba română cu conținut de ori-ce natură, aparută între 1 ianuarie 1885 și 31 decembrie 1888; și premiul statului Heliade-Rădulescu de 5000 lei, destinat unei cărți cu conținut literar, aparută dela 1887 încóce. La concurs au intrat următoarele cărți: Istoria Românilor din Dacia Traiană, de A. D. Xenopol, volumul I; Suvenirii contemporane, de George Sion; Români din munții apu-

seni, de Teofil Francu și George Candrea; Scrieri literare și istorice, trei volume, de I. I. Odobescu; Elemente de economie politică, de P. S. Aurelian; Atheneul român și clădirile antice, conferință de A. I. Odobescu; Cartea țeranului, igienă și medicină populară, de dr. I. C. Drăgescu; Introducere în istoria limbii și literaturii române, de Alesandru Philippide; Mehedinții, studii geologice, tehnice și agronomice, de M. Drăghicean; Reforma agrară, de Dumitru Iancovici; Exploatarea moșiilor prin meteagi, de P. S. Aurelian; Opuri dramatice, 1 tom, de Constantin de Stamati-Ciurea; Călătorii prin țera românească, de Elena Didia Odorica Sevastos; Anecdote populare, de Th. D. Sperața; Novele, de Duiliu Zamfirescu; Un sistem de învățământ românesc, de St. Georgescu Carpen; Frumosa Valentină, poemă, de Nic. Mihaescu; Opt cârticele, de I. P. Florentin. Dnii Xenopol, Sion și Odobescu concurg pentru premiul cel mare de 12,000 lei; ceilalți pentru premiul al doilea. Comisiunea pentru cercetarea cărților se compune din dnii I. Negruzzi, N. Quintescu, G. Sion, G. Bariț, episcopul Melchisedec, V. A. Urechia, P. S. Aurelian, dr. D. Brândză și P. Poni.

× **Din pona suferinței.** Acesta e titlul unei broșuri de poezii, care a apărut la București, de dna Smara. Cuprinsul volumului este bine cunoscut cetitorilor noștri, căci cele mai multe bucăți dintr'ensul s'au publicat înteu în foia noastră, de aceea putem dice, că dna Smara e poeta »Familiei.« Scriind abia de câțiva ani, cântând sentimentele intime ale unei inimi simțitoare, autorea e cetită cu plăcere de cei ce se ocupă la noi de literatură. Aceștia de sigur se vor bucura, că acuma pot să aibă într'un volum toate produsele lirei sale, din care în curând vom reproduce câteva piese. Prețul volumului e 4 lei. Abonamente primim și noi.

Revista Nouă, cea mai elegantă întreprindere literară în limba română, a apărut și pe anul al doilea. Nrl prim conține biografia principelui Antioh Cantemir de Ghenadie al Rîmnicului; poezii și cugetări posthume în limba franceză de regretata Iulia B. P. Hașdeu; Neghinița, poveste de De la Vrancea, pe care o reproducem în nr. prezente; Călătorie mortului, baladă din Bucovina, de S. Fl. Marian, cu notițe de I. Bian; Socotela jidănească, anecdotă de G. Adamescu. În nrl acesta se publică portretul lui Antioh Cantemir și ca suplement se alătură piesa musicală »Primăveră« de C. Dimitrescu. Directorul revistei e dl B. P. Hașdeu; redactori dnii Barbu Stefanescu de la Vrancea, Al. Vlahuța, Vict. Bilciurescu, D. D. Racoviță, G. Ionescu-Gion, I. Bian și Th. Speranță.

Un călindar întârziat. Țilele trecute primirăm din Gherla: »Micul călindar portativ pe anul 1889« compus și editat de dl Teodor Toduț în tipografia diecesană de acolo. Noul călindar conține o bogată publicațiune calindaristică, din care alte lecturi sînt aproape cu totul escluse. Cuprinde 224 pagini în format mic. Prețul 65 cr.

Teatru și musică.

Școlii teatrale și musicale. Dl Ernest Wiest, fiul regretatului L. Wiest, se dice că va fi numit în locul părintelui seu, profesor de vicră la conservatorul din București; și pân'acuma densus l'a suplinit. — Dl Eugen Bertini, tinerul musicant din București, a compus un marș, care va apăre sub titlul »Marșul lui Flea.« — Trupa Tardiny-Vladicescu a început să dea reprezentațiuni la Bêrlad; în sêra primă a jucat piesele »Gărgăunii« și »Contesa de Margo.« — În teatrul din Craiova s'a jucat de curând piesa »Fedora«

de Sardou; rolul prim a fost interpretat de dna Maria Theodorini. — Dna Paulina Lucca a dat marți un concert în București, în sala băilor Eforiei.

Teatrul Național din București. În curând se va da »Fântâna Blandusiei« de V. Alecsandri, cu dna Jian în rolul Getei. Piesele care se studiază pentru moment sînt: »Petecul lui Berechet«, comedie nouă de dl C. C. Bacalbașă și »Mușchetarii« vechia dramă francesă de Al. Dumas. Duminică, pentru rentocerea dlui Nottara, s'a jucat »Sermanul arti-t« de Ciogniard, »Nôptea de octombrie« dialog de Musset, și opereta »Choufleury«. E vorba să se dea hazlia operetă »Insula Tulipatan«, cu dșora Lucreția Stefanescu, dnii Iulian și Catopol. Rossi ș-a început reprezentațiile vineri sêra cu »Hamlet«; sâmbătă sêra s'a dat »Ludovic XI« de Casimir Delavigne.

× **Concerte populare.** Primim șcirea, că în protopresbiteratul gr. or. al Belințului, la apelul părintelui protopresbiter George Crêciunescu, corurile vocale de plugari din Babșa, Belinț, Budinț, Chiseteu, Coșteiu, Ficatar, Gruin, Ictar, Jabar, Leucusești, Ohabaforgaci, Paniova, Rachita, Radmanești, Șușanoveț și Șustra s'au angajat ca la 12/24 februarie să dea fiecare câte un concert cu dans în folosul fondului protopresbiteral, pentru zidirea unui edificiu tractual.

× **Teatrul din Iași.** Joi sêra s'a dat prima reprezentație a piesei »Fedora« dramă de Sardou. Rolul prim a fost jucat de dna Aristița Romanescu, êr dl Gr. Manolescu a ținut rolul lui Loris Japonoff. Succesul a fost complet.

Operă italiană în București. Direcțiunea generală a Teatrului Național din București a primit a doua cerere a dlui Serghiade, prin care propune s'aducă în teatrul acela o trupă de operă italiană.

Teatro străine. Operetele engleze au un succes mare la Viena; mai cu sêmă melodiiile compositurului Arthur Sullivan au darul d'a fermecă pe vienezii; după »Micado«, maestrul britanic a scris o nouă operetă, intitulată »Căpitanul Wilson«, care a fost primită cu mare entuziasm la Carltheater. — Sarah Bernhardt a dat o mică reprezentație la o matinee artistică în salónele ducesei Massimo din Roma, la care a asistat și regina Italiei. — Oscar, regele Svediei, a scris o piesă intitulată »Cetatea Cronburg«, care, prelucrată de Gonar, s'a represintat cu succes în Reichenberg.

Ce e nou?

Hymen. Dl Petru Cimponeriu, absolvent de teologie în diecesa Arad, s'a logodit cu dșora Aurelia Rusu, fiica dlui Mihai Rusu din Mănăștur. — Dl Gruia Șest, notar comunal în Jidovin, s'a fidațat cu dra Iulia Parneu din Iersig.

Școlii personale. Maj. Lor regele și regina, dimpreună cu archiducesa Maria Valeria, au sosit luni la Budapesta, unde li s'a făcut o primire călduroasă. — Principesa Stefania va merge pe câțva timp la Miramare, apoi se va rentorce la Laxemburg; apnagiul seu va fi 200,000 fl. — Dl dr. Vasile Lucaciu a apelat și la Curia regescă punerea sa sub acuză pentru raportul ce a făcut alegătorilor sei despre hotărîrea congresului din Sibiu, dar și Curia a respins apelațiunea, deci procesul se va pertractă în curând la tribunalul din Sătmar. — Dl Const. Radulescu, pân'acuma primar al Lugoșului, a deschis êrăș cancelarie de avocăt.

Carneval. La Oravița balul Reuniunii femeilor române s'a ținut joi în 14 februarie cu succes deplin. × La Arad nu se va ține balul anunțat de Reuniu-

nea femeilor române, căci Reuniunea jeleşce pe presidenta ei repositată de curând. — *La Blaş* balul românesc care eră să se ţină în săptămâna trecută, s'a amânat pe 21 l. c. — *La Selişte* pompierii voluntari au arangiat un bal la 2/14 l. c. în sala ce mare a şcolii române de acolo. — *La Brad* se va ţine bal românesc în 4/16 l. c. în otelul de acolo; vinitul curat se va întrebuiţă în folosul fondului pentru studenţii bolnavi. Presidentul comitetului arangiator e Vas. Boneu, cassar Stefan Albu, controlor Petru Rimbaş. — *La Mehala* petrecerea românilor în 10 l. c. a reuşit foarte bine. Corul plugarilor, sub conducerea dlui Dimitrie Roman, a cântat frumos; ér însuş dirigintele a stors aplause meritate. La miezul nopţii, 12 tineri au jucat Căluşerul şi Bătuta. Vinitul a fost 120 fl.

Dela dietă. Din cauza morţii moştenitorului de tron Rudolf, dieta n'a ţinut şedinţe până joi în săptămâna asta. În şedinţa din urmă, precum anunţăm în nr. penultim, s'a votat în general proiectul de lege militară. Aceasta a stêrnit resensul cel mai mare, nu numai în partidele opoziţionale, dar şi 'n o mare parte din partidul guvernamental din ţeră. Cinci deputaţi guvernamentali eşiră din partid. În Budapesta şi 'n mai multe oraşe tinerimea, apoi cetăţenii şi 'n urmă alegătorii din cercuri ţinură adunări şi invitară pe deputaţii respectivi, ca la votarea pe articole, să voteze contra ş-lui 14 şi 25, prin cari de o parte nu se indică de fel că contingentul votat de recruţi are valoare numai pe 10 ani, de alta parte se ordonă că examenul de oficeri se pôte face numai în limba germană. Vêdend consternaţiunea generală, ministrul-president Tisza a conferit cu Maj. Sa şi a declarat mercuri sêra în conferinţa partidului seu, că n'are nimic în contră, decât în ş-ul 14 se va esprima hotărît, că contingentul de recruţi stabilit are valoare numai pe 10 ani; inse ş-ul 25 trebuie să se voteze neschimbat, promiţend că la depunerea esamelor de oficeri, se va respectă şi limba unгурescă şi croată. Joi desbaterea pe articole s'a început foarte violent.

Biserica şi şcolă. Maj. Sa regele a dăruit din caseta sa 100 fl. pentru edificarea şcolii gr. or. din Balomir şi 80 fl. pentru biserica şi şcolă gr. or. din Corna. — *Părintele Petru Chirilescu*, protopresbiter gr. or. în Chitihaza, pentru activitatea sa zelosă de peste 50 ani pe terenul bisericesc-şcolar, a fost decorat de Maj. Sa cu ordinul coronei de fer cl. III. — *Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul* a depus la consistorul arhiepiscopesc un capital de 200 fl., ca să se creeze un fond »Rudolfian« pentru instrucţiunea poporului în clasele de jos. — *Rds. D. Romul Furduiu*, protopresbiter în Cămpeni, a fost numit adminstrator protopopesce şi 'n Abrud. — *La Blaş* zilele trecute s'a serbat aniversara a 135-a deschiderii şcolilor de acolo. — *La Braşov* în 3/15 l. c. s'a ţinut adunarea generală a Reuniunii învăţătorilor români gr. or. din districtul X, sub presiul dlui Stefan Iosif, director gimnasial.

Ateneul din Craiova. Seria conferinţelor de primăveră a început la 3/15 februarie: Dl Achile Gheorghiu a vorbit despre aerul atmosferic. Esperienţe. În duminicile următoare vor ţine conferinţe dnii Traian Demetrescu, despre Evoluţia în literatură; dr. Roskovsky, despre apele minerale indigene şi străine; M. Străjan despre Dante; dr. Antonini, despre ipnotismul aplicat la medicină; M. Caloian, despre educaţiunea naţională; G. Buşilă, despre principele Demetru Cantemir; Părintele Brănescu, despre moravuri; I. A. Mitescu; Const. Georgescu; P. Chitiu, des-

pre Tudor Vladimirescu; Gr. Golumbean, despre rolul femeii în societate; G. Grămăţicescu.

Din România. Dl T. Maiorescu a sporit în bugetul ministerului instrucţiunii publice cu 20,000 lei suma destinată pentru şcolile române din Macedonia. — *In cameră* deputatul Nicolae Blaremburg a făcut propunerea, subscrisă de 22 deputaţi, d'a se da în judecată cabinetul I. C. Brătian, pentru că ar fi călcat constituţia, ar fi nesocotit legile ţerii şi ar fi împilat şi maltratată pe cetăţeni; dar camera, cu majoritate de un vot, a respins propunerea. — *Senatul* a votat săptămâna acesta recunoşcerea calităţii de cetăţen român al dlui C. Aldulean din Transilvania. — *Pentru statua lui Davila* s'au adunat pânăcumă la comitetul instituit pentru acest scop suma de 14,237 lei 10 bani. — *Dl Ion Brătian* a fost chemat zilele trecute la regele, care l'ar fi consultat să primescă mandatul de deputat. — *Times*, vestitul diar englez din Londra, anunţă cetitorilor sei, că va trimite în curând un corespondent la Bucureşti. — *Regele şi regina* vor vîsită la primăveră curtea din Viena; terminul inse încă nu este hotărît. — *Ateneului Român* i s'a votat prin iniţiativă parlamentară câte 30,000 lei, pentru plata anuală a datoriilor sale. — *La ministerul instrucţiunii* se fac pregătiri pentru construirea unui gimnasiu real în Bucureşti. — *Principele Ghica*, reprezentantul de pânăcumă la curtea din Petersburg, va fi înlocuit probabil prin generalul Florescu, care a mai reprezentat România acolo.

Oglinda lumii. Regina Victoria a Angliei are să petrecă primăveră la Biaritz în Franca. Municipalitya oraşului a început lucrările pentru a primi pe suverana. Un mare numer de ville sînt deja reţinute pentru lunile viitoare; magazinurile sînt foarte scumpe. — *La Roma* muncitorii fără ocupaţiune au făcut zilele trecute mari tulburări şi pagube enorme; ostaşii au restabilit ordinea, arestând vr'o sută de persoane. — *Statua lui Jean Jacques Rousseau* s'a desvêlit la 4 l. c. la Paris în piaţa Panteonului; statua îl reprezintă ţinend în mîna stîngă pălăria, în dreapta un baston lung şi un manuscris.

Necrolôge. *George Papp*, protopop gr. c. de Oradea-mare, a încetat din viaţă la 13 l. c. în etate de 65 ani; înmormentarea i s'a făcut în ziua următoare, asistând totă classa inteligentă română din Oradea şi pontificând Rds. dn canonic Paul Vela asistat de Rds. dn canonic dr. Aug. Lauran şi de alţi preoţi; cântările rituale au fost cîntate de corul seminarului de băeţi. Il geleşce soţia Elena n. Lucaciu, fiica Ana măritată Bozintan cu familia, fiul Georg preot în Groşi, ginerele George Crainic cu pruncii sei. — *Ioan Gall*, protopresbiter gr. or. în Abrudsat, a murit la 7 l. c. în etate de 53 ani. Il geleşce: soţia Ana n. Popovici, fiica Ana m. Furdui şi fiul Ioan, mama Carolina Gall, fratele dr. Iosif Gall membru în casa magnaţilor din Budapesta, sora Iulia m. Ranta şi fratele Nicolae, ginerii Romul Furdui protopresbiter şi Vas. Ranta jude la tribunal, dimpreună cu alţi consăngeni.

Călindarul săptămânei.

Diua sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dum. fiului rătăcit.	Ev. dela Luca c. 15, gl. 1, a inv. 1		[res.] ap.
Duminecă	5 Martira Agatea	17 Silviu	7 2 5 28
Luni	6 Par. Vucol	18 Concordia	7 0 5 29
Marţi	7 Par. Parteniu	19 Susana	6 5 9 5 30
Mercuri	8 S. M. Teod. Strat.	20 Elefter	6 5 6 5 32
Joi	9 Mart. Nichefor	21 Eleonora	6 5 4 5 32
Vineri	10 Mart. Heralambie	22 Petru C.	6 5 2 5 34
Sâmbătă	11 Mart. Vlasiu	23 Lazar	6 5 1 5 35

Proprietar, redactor respunqător şi editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hûgel în Oradea-mare.